Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

"Mayıs ayında çok yıllık plantasyonlarda bitki koruma faaliyetleri"

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 11.05.2026 | **Sayı** 5/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2419?lang=tr

Mayıs ayında beklenen yağışlar, özellikle kiraz ve vişnelerde meyve çatlamalarına yol açabilir ve ayrıca çok yıllık plantasyonlarda mantari ve bakteriyel hastalık enfeksiyonlarını şiddetlendirebilir. Sıcak hava nedeniyle, önleyici fungusit ilaçlamaları kesinlikle gerekli olacaktır. Yüksek sıcaklıklar böcek gelişimini desteklediğinden, insektisit uygulamaları da zorunludur.

Bitki koruma ilaçlamalarının yapılması için daha uygun koşullar, ilk ve ikinci on günlük dönemlerin ikinci yarısında ve ayın son günlerinde oluşacaktır.

Mayıs ayının ikinci on günlük döneminde beklenen dolu nedeniyle zarar görmüş çok yıllık plantasyonlarda, patojenlerin neden olduğu sekonder enfeksiyon riskini sınırlamak için bakır içeren fungusitlerle tedavi önerilir.

Meyve fidanlıklarında

*Elma ağacının 57 mantar hastalığı tanımlanmıştır, ancak Venturia inaequalis mantarının neden olduğu **karaleke (scab)**, sadece ülkemizde değil, elma yetiştirilen tüm ülkelerde bu ürünün en zararlı mantar hastalığıdır. Hastalık gelişimi için uygun koşullar altında, hassas çeşitlerde kayıplar %100'e kadar ulaşabilir.*

Fidanlıklardaki ve tohum yataklarındaki meyve ağaçlarında hastalık ve zararlılara karşı mücadele devam etmektedir. Elma ve armutta karalekeye karşı, aşağıdaki bakır preparatlarından biriyle 2-3 ilaçlama

yapılır – %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/dka, Champion WP - 0.3%, Caper Key – 180-300 g/dka; elma ve şeftalide küllemeye karşı – 8-10 günde bir 3-4 ilaçlama, kükürt bazlı bir preparat ile - Sülfür WG 600 g/dka, Solfo 80 WG – 750 g/dka veya aşağıdaki preparatlardan biri - Sistan 20 EW – 0.03%, Luna Experience – 50-75 ml/dka, Flint Max 75 WG – 0.02%; silindrosporyoza karşı Silit 544 SC – 125 ml/dka; yaprak bitleri ve yaprak yiyen böceklere karşı deltametrin bazlı bir insektisit ile - Deca EC – 30-50 ml/dka, Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/dka, Delmur – 50 ml/dka, Meteor – 0.06 -0.09% veya başka bir piretroid preparatı.

Meyve bahçelerinde

Elma, armut, erik ve ceviz ağaçlarının gövdelerine, elma içkurdu (codling moth) 'na karşı, bir piretroid insektisit ile emprenye edilmiş – Decis 100 EC - 7.5 -12.5 ml/dka, Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) tuzak bantları yerleştirilir. 15-20 cm genişliğindeki oluklu mukavva şeritler, tüm gövdeden eski kabuk temizlendikten sonra, ilk taç dalının altındaki gövdeleri çevreler. Bant sadece üst ucundan bağlanır.

Oluklu mukavvadan yapılmış toksik olmayan tuzak bantları yerleştirilir ve ikinci nesil elma içkurdan kelebeklerin uçuşu için gözlemler yapılır.

Kiraz sineğinden kaynaklanan kurtlu meyveler toplanır ve gelecek yıl gelişimlerini izlemek için çerçeveler – izolatörler altına yerleştirilir. 500-1000 meyve gerekir – 5-10 kafes altında 50-100 adet.

Ay ortasından itibaren, her 8-10 günde bir, elma bahçeleri, yaprak madencisi güveleri, akarlar ve yaprak bitlerinin yoğunluğunu belirlemek için incelenir.

Erik bahçeleri şarka (çiçek hastalığı) için incelenir. Toleranslı çeşitlerden değilse, enfekte ağaçlar sonbaharda sökülmek üzere işaretlenir.

Klorozdan muzdarip meyve ağaçları demir sülfat ile gübrelenir - 150 g/10 l su.

Erik meyve testere sineğinin sahte tırtıllarına sahip meyveler toplanır ve gelecek yılın ilkbaharında gelişimini izlemek için çerçeve izolatörler altına yerleştirilir. 500 – 1000 adet küçük meyve alınır ve beş izolatör altına eşit olarak yerleştirilir.

Amerikan beyaz kelebeği ile istila edilmiş plantasyonlar, Dipel 2X (%0.1) veya Bacillus thuringiensis bazlı başka bir preparat ile tedavi edilir.

Düz başlı deliciböcek (flatheaded borer) ile istila edilmiş plantasyonlar, her 8-10 günde bir, en yüksek kayıtlı dozlarında bir piretroid preparatı - Decis 100 EC, Sumicidin 5 EC, Aficar 100 EC, Efcymetrin 10 EC, Mavrik 2F ile tekrar tekrar tedavi edilir. İlaçlama, yetişkin böcekler barınaklarından çıktığında onlara karşı hedeflenir.

Capnodis tenebrionis L. Larvası

Ay sonunda larvalara karşı, normal konsantrasyonda kontak insektisitlerle çift sulama yapılabilir, örn. Decis 100 EC – 7.5-12.5 ml/dka. Çözelti ana köklere, 20 cm derinliğe ulaşmalıdır. Granül preparatların kullanımı da mümkündür, örn. Ercole GR, ağaç çanakında 5-10 cm derinliğe gömülür. Gömme işleminden sonra hafif sulama zorunludur.

Biyolojik ajanlar arasında, entomopatojen nematod *Steinernema carpocapsae* (Capsanem), ağaç başına bir milyon olacak şekilde iki kez uygulanır. Maksimum etkinlik elde etmek için nematodlar birkaç gün boyunca daha yüksek neme ihtiyaç duyar. Daha iyi etki için, nematodların kuru/sıcak ortamlarda hayatta kalmasına yardımcı olan ve etkinliklerini artıran ve ayrıca ağaç için bir biyostimulant görevi görerek iyileşmesine yardımcı olan Biorend-R ürünü 5 cc dozunda eklenebilir.

ISSN 2815-522X

Mikrobiyal insektisit Naturalis'in (*Beauveria bassiana*) %0.1-0.2 konsantrasyonda sulama yoluyla uygulanması da mümkündür. Mantar da artan neme ihtiyaç duyar.

Armut bahçelerinde ikinci ilaçlamadan 10-12 gün sonra, çiçeklenme sonrası üçüncü ilaçlama yapılır; karaleke, kahverengi çürüklük, beyaz yaprak lekesi, pas ve armut meyve testere sineği, armut psillidi'ne karşı sırasıyla aşağıdaki preparatlardan biri – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) ve aşağıdaki piretroid preparatlarından biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka).

Kanlı bit (Eriosoma lanigerum Hausm.) ülkemizde yaygındır ve elma ağacının tehlikeli zararlılarından biridir. Çok nadir durumlarda armutta da bulunmuştur. Yılda 17 nesle kadar gelişir. Hava ısındığında ve elma ağaçlarında özsu akışı başladığında (genellikle ortalama günlük sıcaklık 5°C'nin üzerinde kaldıktan sonra), kışlamış kanlı bitler aktif hale gelir ve genç sürgünlere, dalların ve gövdelerin yaralı bölgelerine hareket eder ve özsu emerek beslenmeye başlar. Koloniler, vücutlarındaki mumsu pamuksu kaplama nedeniyle pamuğa sarılı görünen yoğun kütleler halinde toplanır. Ezildiklerinde, isimlerini aldıkları kırmızımsı bir sıvı salgılarlar. Yoğun beslenme sonucunda, saldırıya uğrayan dalların ve çubukların kambiyal dokusu tahriş olur ve tümör benzeri şişliklerin oluşumuna yol açar. Hasar görmüş dallar soğuğa dayanıklı değildir ve donar. Kanlı bit larvaları Aphelinus mali tarafından parazitlenir. Parazitlenmiş kanlı bitler siyaha döner. Parazitoid, kuru ve ılık baharlarda zararlının yoğunluğunu büyük ölçüde azaltır.

Elma ağaçları, karalekeye karşı aşağıdaki preparatlardan biri – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) ile; küllemeye karşı kükürt bazlı bir preparat - Sülfür WG 600 g/dka, Solfo 80 WG – 750 g/dka veya aşağıdaki preparatlardan biri - Sistan 20 EW – %0.03, Luna Experience – 50-75 ml/dka, Flint Max 75 WG – %0.02 ile; birinci nesil elma içkurdu, kanlı bit, yaprak madencisi güveleri, yaprak bitlerine karşı aşağıdaki piretroid preparatlarından biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka); San Jose kabuklu bitine karşı Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka), Harpoon (30 ml/dka) preparatlarından biri ile ve akarlara karşı akarisitlerden biri ile - Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/dka) ilaçlanır.

Armut bahçeleri, karalekeye karşı aşağıdaki preparatlardan biri – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) ile ve elma içkurdu, yaprak madencisi güveleri ve armut yaprak testere sineği, armut tahtakurusu, armut psillidi'ne karşı aşağıdaki piretroid preparatlarından biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) ve diğerleri ile ilaçlanır.

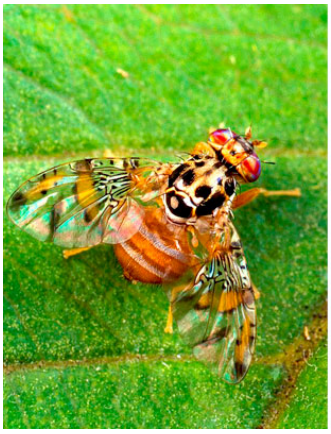
Kayısı bahçelerinde çiçeklenme sonrası dördüncü ilaçlama, şark meyve güvesi ve anarsia'ya karşı aşağıdaki preparatlardan biri ile yapılır - Carpovirusine (100 ml/dka), Madex Top (10 ml/dka), Dipel DF (50-150 g/dka), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/dka), Delegate 250 WG (30 g/dka), Avant 150 EC (33.3 ml/dka), Deca EC (30 ml/dka), Decline 2.5EC (30 ml/dka), Lamdex extra (60-100 g/dka) .

Kayısı bahçeleri, delikli hastalığa (shot-hole) karşı aşağıdaki preparatlardan biri – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) ile; şark meyve güvesi, anarsia, yaprak bitleri, yaprak kıvırcıklarına karşı aşağıdaki piretroid preparatlarından biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) ve akarlara karşı akarisitlerden biri ile - Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/dka) ilaçlanır.

Kiraz bahçelerinde çiçeklenme sonrası üçüncü ilaçlama, silindrosporyoza karşı Silit 544 SC – 125 ml/dka ile; delikli hastalık, kahverengi çürüklüğe karşı aşağıdaki preparatlardan biri – Curacao (200 ml/dka), Chorus 50 WG (50 g/dka), Captan 80 WG (150-180 g/dka) ile; ve kiraz sineği ve Akdeniz meyve sineği, hortumlu böcekler, yaprak bitleri ve kabuklu bitler,

yaprak yiyen tırtıllara karşı aşağıdaki piretroid insektisitlerinden biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) yapılır.

İlk kiraz sineklerinin yakalanmasından 10-12 gün sonra gerçekleştirilir. Erkenci çeşitler kiraz sineğine karşı ilaçlanmaz.

Akdeniz meyve sineği (Ceratitis capitata) subtropikal kökenlidir ve nispeten sıcak seven bir türdür, ancak dikkate değer bir ekolojik plastisite göstermiştir ve şu anda tüm kıtalarda dağılmıştır. Sinek tipik bir polifagdır ve hemen hemen tüm meyve ürünlerine saldırır - şeftali, kayısı, elma, kiraz, turunçgiller, nar, incir, hurma, muz vb. Biber, domates, patlıcan, salatalık ve 70'den fazla diğer bitki türü ile beslenebilir.

Üçüncü ilaçlamadan yaklaşık 12-15 gün sonra, kiraz ve vişne bahçelerinde çiçeklenme sonrası dördüncü ilaçlama yapılır; silindrosporyoza karşı Silit 544 SC – 125 ml/dka, kahverengi çürüklük ve delikli hastalığa karşı Curacao - 200 ml/dka, Chorus 50 WG - 50 g/dka, Captan 80 WG - 150-180 g/dka ve kiraz sineği, Akdeniz meyve sineği, benekli kanatlı drosophila, vişne yaprak testere sineği, yaprak bitleri ve diğer zararlılara karşı aşağıdaki piretroid preparatlarından biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) yapılır.

Akdeniz meyve sineği olgunlaşan meyvelere saldırır

Ceviz ağaçlarında çiçeklenme sonrası ikinci ilaçlama, antraknoz ve bakteriyel yanıklığa karşı bir bakır preparatı ile - %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/dka, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180-300 g/dka ve yaprak bitlerine karşı aşağıdaki preparatlardan biri ile – Closer 120 SC – 20 ml/dka, Teppeki 14 g/dka, Mospilan 20 SG – 25 g/dka yapılır.

Ceviz ağaçları, antraknoz ve bakteriyel yanıklığa karşı bir bakır preparatı ile - %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP -150-250 g/dka, Champion WP - %0.3, Caper Key – 180-300 g/dka ve elma içkurduna karşı aşağıdaki preparatlardan biri ile - Carpovirusine (100 ml/dka), Madex Top (10 ml/dka), Dipel DF (50-150 g/dka), Sineis 480 SC (20-37.5 ml/dka), Delegate 250 WG (30 g/dka), Avant 150 EC (33.3 ml/dka), Deca EC (30 ml/dka), Decline 2.5EC (30 ml/dka), Lamdex extra (60-100 g/dka) tedavi edilir.

Badem ağaçlarında çiçeklenme sonrası dördüncü ilaçlama, üçüncüden 10-14 gün sonra, delikli hastalık, karaleke, serkosporiyoza karşı aşağıdaki preparatlardan biri – Curacao - 200 ml/dka, Chorus 50 WG - 50 g/dka, Captan 80 WG - 150-180 g/dka ile ve badem yaprak testere sineği, badem tohum yaban arısına karşı aşağıdaki piretroid preparatlarından biri ile - Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka), Sumicidin 5 EC (%0.02), Aficar 100 EC (15 ml/dka), Efcymetrin 10 EC (15 ml/dka) yapılır.

Fındık plantasyonlarında çiçeklenme sonrası ikinci ilaçlama, küllemeye karşı kükürt bazlı bir preparat ile - Sülfür WG 600 g/dka, Solfo 80 WG – 750 g/dka veya aşağıdaki preparatlardan biri - Sistan 20 EW – %0.03, Luna Experience – 50-75 ml/dka, Flint Max 75 WG – %0.02 ve fındık kurdu'na karşı Coragen 20 SC (18-30 ml/dka), ancak tüm gruplardan kontak insektisitler kullanılabilir - Decis 100 EC (12.25 ml/dka), Sumi Alpha 5 EC (%0.03), Karate Zeon 5 CS (15 ml/dka), Lamdex extra (100-120 g/dka) ile yapılır.

Çilek plantasyonlarında

Çiçeklenme sonunda, külleme, beyaz ve kırmızı yaprak lekeleri, gri küfe karşı Signum (75 g/dka) ve çilek akarına karşı aşağıdaki preparatlardan biri ile - Valmec (60-96 ml/dka), Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/dka) ilaçlama yapılır.

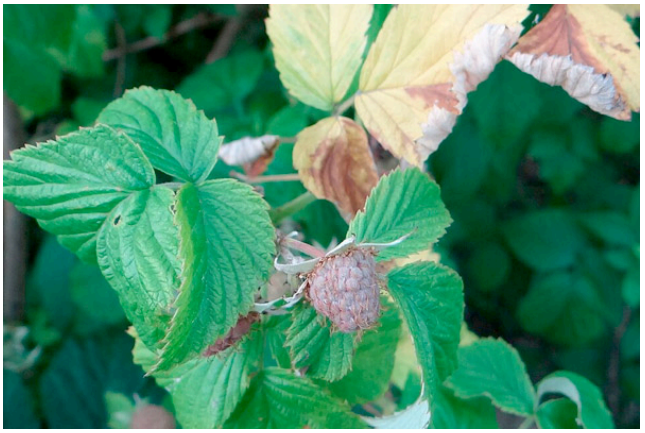
Meyve hasadından sonra, çilek plantasyonları, her 7-8 günde bir, akar türlerine – çilek, iki noktalı kırmızıörümcek, Atlantik akarına karşı akarisitlerden biri ile - Valmec (60-96 ml/dka), Apollo 50 SC (40 ml/dka), Nissoran 5 EC (%0.05), Naturalis (100-150 ml/dka) 1-2 kez ilaçlanır.

Sümüklüböcek istilası durumunda, Mesurol Schneckenkorn serpilir - 300 g/dka.

Viral hastalıklar ve kök kurtları ile enfekte olmuş çilek bitkileri sökülür.

Ahududu plantasyonlarında

Çiçeklenme sonrası, ahududu çalıları, didymella, coniothyrium, pas, antraknoz, yaprak lekelerini kontrol etmek için Signum (100 g/dka) ve ahududu güvesi, yaprak bitleri, yaprak yiyen tırtıllara karşı Decis 100 EC (7.5 -12.5 ml/dka) veya başka bir piretroid insektisit ve ahududu akarı ve yaygın iki noktalı kırmızıörümcek akarına karşı Bermectin (15-100 ml/dka) ile ilaçlanır. Viral hastalıklarla enfekte ahududu bitkileri sökülür.

Frenk üzümü plantasyonlarında

Frenk üzümü plantasyonlarında çiçeklenme sonrası ikinci ilaçlama, birinciden 10-14 gün sonra, antraknoz ve yaprak lekelerini kontrol etmek için bir bakır preparatı ile - %1 Bordo bulamacı, Funguran OH 50 WP (150-250 g/dka), Champion WP (%0.3), Caper Key (180-300) g/dka veya Silit 544 SC (125 ml/dka) ; Amerikan küllemesine karşı Topaz 100 EC (%0.05) ile; yaprak bitlerine karşı Mospilan 20 SG (25 g/dka) ve akarlara karşı Bermectin (15-100 ml/dka) ile yapılır.

Frenk üzümünde küllemeyi kontrol etmek için, çiçeklenme sonrası ikinci ilaçlamadan 10-14 gün sonra, Topaz 100 EC (%0.05) veya kükürt bazlı bir preparat ile - Sülfür WG 600 g/d